

BENICARLÓ

CRÒNICA

Setmanari d'Informació i Divulgació Cultural
Nº 100 – Any IV – 20 d'octubre 1988 – 100 ptes.

**Ho hem
aconseguit?**

Pàg. 3

**Proposta
del
Diputat
Aureli
Ferrando**

Pàgs. 4 i 5

**Actes
del
9 d'octubre:
Reflexions**

Pàg. 9

100 números d'Informació

Telèfons d'Interès

Ajuntament	47 00 50
Polícia Municipal	47 00 50
Bombers Voluntaris	47 00 50
Ambulatori S. Social	47 11 98
Servei d'Urgències	47 11 98
Servei d'Aigües	47 16 60
Hidroelèctrica	47 14 00
Correus i Telègrafs	47 09 98
Renfe	47 01 99
Creu Roja	47 10 79
Telegrames per telèfon	22 20 00
Guàrdia Civil	47 06 34
Oficina de Turisme	47 31 80
Butà	47 14 87
Casal Municipal	47 37 16
Parc d'Obres i Serveis	47 03 43
Benicarló-Ràdio	47 51 11

HORARI DE TRENS

Direcció Barcelona	Direcció València
05,23 Expreso	07,49 Tranvia
06,54 Interurbano	12,44 Rápido
08,42 Expreso	13,05 Rápido
10,29 Interurbano	14,23 Talgo
11,45 Electrotrén	19,05 Electrotrén
14,04 Talgo	20,20 Expreso
15,22 Rápido	21,24 Tranvia
18,29 Interurbano	21,42 Expreso
20,43 Tranvia (fins Vinaròs)	

Horari d'Autobusos

- A **Vinaròs**, a tres quarts, des de 8'45 a 19'45.
- A **Peníscola**, al quart, des de 8'15 a 19'15.
- A **Albocàsser**, diari a les 16'30, els dilluns, dimecres, divendres i dissabtes arribe fins a **Culla**.
- A **Càlig**, dilluns i dimecres a les 13'15.
- A **Salzedella**, a les 18'30, diari.
- A **Castelló**, 7'45, enllaç a València, 8'45, 13'45.
- A **Tortosa**, 16'30, enllaç a Barcelona.

LA FRASE DE LA SETMANA

«La vida és allò que et succeeix mentre estàs distret en fer plans». John Ono Lennon, músic i compositor britànic (1940-1980).

GENT NOSTRA

CARLES RIBA

Fou, sens dubte una de les veus fonamentals de la poesia catalana del nostre segle. Carles Riba, que estudià dret i lletres, era home de cultura profunda. Conegué i es deixà influir pels clàssics grecs i llatins, els grans medievals i con-

temporanis acostats a la seua estètica. Obres: «Els marges» (1927). «Segon llibre d'Estances» (1920-1930), «Primer llibre de les Estances» (1919), «Tres suites» (1937), «Elegies de Bierville» (1943), «Salvatge Cor» (1952) i «Esbós de tres oratoris» (1957).

FE D'ERRADES

Al test diglòssic de la setmana passada, cal comptar 1 punt per cada casella marcada en (castellà). I 0 punts per cada casella marcada en (valencià).

L'última valoració és 9-10. I on diu perjudici ha de dir perjudici.

Anuncis entre lectors:

Se vende una nevera, una muleta para el campo con sus correspondientes aparejos y una máquina corta-césped. Tel. 47 07 75. Llamar de 8 á 10 noche.

c/ Conde Luchana (Torre Benicarló, bajos)
Telf. 47 01 18 **BENICARLO**

DARRERA LA GATERA**HO HEM ACONSEGUIT?**

Amb aquest número màgic per a qualsevol publicació Benicarló Crònica arribe al seu número 100, símbol de molt de temps treballant per la informació i divulgació cultural d'aquesta ciutat, arribant periòdicament primer mensualment i després setmanal a les mans dels subscriptors i lectors generals que volien conèixer el que estava passant al seu lloc de residència o de naixement. Per tot açò cal donar-los les gràcies per la seua confiança i suport durant aquests anys.

No cal dir que ha estat una experiència extraordinària i molt formativa per a tots aquells que hem viscut des del seu inici aquesta revista que volia i vol ser un mitjà de comunicació i informació vàlid d'una col·lectivitat com la benicarlenda manca històricament d'una publicació periòdica i constant i que donarà les notícies des d'una perspectiva plural, democràtica, crítica, autocrítica, progressista, vanguardista, on la informació local i esportiva no estiguera barallada amb altres notícies de divulgació cultural, ecologistes, d'opinió,... i fer un producte seriós i atractiu. Segurament hi ha hagut moltes errades però la intenció era bona, potser molts dels lectors més d'una vegada han quedat insatsfets del contingut de la revista amb tota la raó però cal reconèixer que no som professionals del periodisme sinó aficionats altruistes que volem donar un servei a la ciutat des d'uns mitjans humans i econòmics molt pobres i que el què ha fet arribar al B.C. a aquest número ha estat la bona voluntat i ganes de treballar d'un grupet de gent que amb més maldecaps que satisfaccions setmana rera setmana s'han reunit per tal d'elaborar la revista de la següent setmana.

La realitat és que personalment encara no puc creure'm com hem aconseguit arribar fins ací des què aquell grup de gent al 85 va llançar-se a editar una publicació mensual i després d'un any i de reduir-se a grupet voler donar un pas endavant i publicar aquest setmanari on les notícies estigueren

més a l'abast de tothom. Però no cal enganyar-se ni enganyar a ningú ja que aquest camí fins al número 100 ha estat plagat de dificultats de tot tipus: personals, econòmiques, publicitàries, ideològiques,... i encara que s'ha assolit un B.C. de bon nivell si el comparem amb les que es publiquen per ahí, no ens ha permès realitzar aquell treball de redacció que tots desitjàvem per consolidar encara més la revista en el món de la comunicació local. Als entrebans, uns per culpa pròpia i altres aliens, que ha patit la revista ara per no anar més lluny se li afegeix la dimissió feta la setmana passada del director Vicent Ferrer per motius personals. Açò obri encara més les portes de la incertesa i la decepció i reafirmem més encara la idea que a Benicarló no és possible fer coses de forma altruista, ja que si no hi ha un benefici econòmic pocs estan disposats a perdre el seu temps lliure.

Si tots fórem un poc més oberts de mires, tolerants, coherents,..., hauríem de reconèixer el paper d'aquesta revista durant els últims cinc anys dins la vida social i política benicarlenda i assumir tots els graus de responsabilitat que ens pertoqui en el seu no collament com ho han fet la majoria de revistes de premsa comarcal, gràcies tant a problemes inherents al consell de redacció com al poc suport social, institucional i empresarial ha dificultat la seua estabilitat com a únic setmanari de Benicarló malgrat els més de 300 exemplars distribuïts setmanalment. Com normalment es diu tot és un problema de gestió i de bona voluntat política.

Segurament aquestes lletres impreses se les endurà el vent i cauran en l'oblit i per tant poc influiran en el canvi de la situació del B.C., que contra vents i marees seguirà fins on es puga en la recerca d'aquell ideal que tots desitjàvem i desitgem arribar un bon dia.

XIMO BUENO

BENICARLO CRÒNICA**Edita:**

Associació Cultural Alambor
C/ Sant Francesc, 101
Casal Municipal
12580 Benicarló
País Valencià

Director:

Josep Vicent Ferrer i Julià

Consell de Redacció:

Joaquim Bueno i Bosch,
Ramon París i Peñaranda,
Josep Manuel San Abdón i Queralt,
Josep Igual i Febrer

Col·laboradors:

Marcel·lí Piñana i Edo,
Joan Ramon Segarra,
Joan Ferré, Vicent Arnau,
J.L. Constante Lluch,
Àlvar Añó, Manuel Garcia i Grau

Il·lustradors:

Ximo Mas, Marià Bueno i Bosch

Administració:

Laura Giménez

Distribució:

Pedro Sánchez Lainez

Publicitat:

Publivaquer, Arcipreste Bono, 43
(Vinaròs) Tel. 45 19 35

Imprimeix:

Jordi Dassooy Impressor
Sant Carles de la Ràpita

Dipòsit Legal: CS-605-85

IMPORTANT: La Redacció respecta la llibertat d'expressió. La responsabilitat de les opinions publicades és de qui signa l'escrit. La Redacció es reserva el dret d'acurtar el text per motius de compaginació de tots els articles que sobrepassen les 20 ratlles mecanografiades a doble espai. Tanmateix, hauran d'anar signats tots els originals amb l'adreça i DNI, encara que puguem aparèixer amb el seudònim.

El termini de recepció de les col·laboracions serà el dissabte de cada setmana.

Turisme, Economia i Protecció de la Natura

La Llei d'Espais Naturals Protegits del 75 indica que els parcs naturals es constitueixen, prioritàriament, per tal de facilitar els contactes de l'home amb la natura: una definició, com veiem, eminentment turística. No obstant això, cal ordenar el territori no només de cara al turisme, sinó també a la resta d'activitats de la zona, per tal de propiciar una millora econòmica i la protecció de la natura. En tot cas, està clar que hem d'abandonar la idea que, per protegir una zona, s'ha d'evitar el seu desenvolupament socio-econòmic. La postura lògica és la contrària, és a dir: impulsar una ordenació del territori que permeta la seua reactivació econòmica. I el turisme és, sense dubte, un element important per aconseguir aquest objectiu.

**COLUMBRETES:
RESERVA INTEGRAL**

Des de la UPV pensem

que la política medi-ambiental de la Generalitat és desencertada, perquè no s'està protegint tot el que cal, ni s'han aplicat les figures més adequades a certs espais naturals ja protegits. Si la política de parcs naturals consisteix a crear només petits enclavaments de gran interès, sense un pla de gestió que es compleisca, s'està afavorint potser el seu futur deteriorament. No crec, per exemple, que la declaració com a parc natural de les Illes Columbretes siga la millor alternativa. Però possiblement, és l'única que el Govern Valencià, amb poca decisió política en la protecció del medi natural, està disposat a propiciar. Des del punt de vista de la protecció, per a un espai tan localitzat i tan fràgil, és del tot necessària la seua declaració com a Reserva Integral d'Interès Científic, figura que posa l'èmfasi en conservar i mi-

llorar el conjunt de la gea, flora i fauna.

**DESERT DE
LES PALMES:
PARATGE NATURAL**

La Llei de Paratges Naturals, recentment aprovada per les Corts Valencianes, és un nou instrument normatiu que permet la protecció d'espais naturals valencians, a través d'un mecanisme legal àgil, que supera traves burocràtiques. Els paratges naturals seran aprovats per decret, facilitant així el tràmit de declaració, i es deixarà la porta oberta per a l'existència o no d'òrgans de gestió col·laboradors. Un bon exemple de paratge natural pot ser el Desert de les Palmes que, especialment, té possibilitats de ser utilitzat amb finalitats educatives. En concret, el complex de la Bartola podria convertir-se en una aula de natura, és a dir, en

un centre de programes medi-ambientals, des d'on s'organitzarien estades, excursions escolars i altres activitats.

**TINENÇA DE
BENIFASSÀ:
PARC NATURAL**

El terme parc natural hauria de quedar restringit a zones àmplies (comarcals o intermunicipals), com és el cas de la Tinença on, a més de la conservació del medi, cal realitzar activitats per a la promoció econòmica de la comarca i, al mateix temps, satisfer la demanda urbana d'espais naturals per a l'espargiment i el turisme.

Els observadors econòmics preveuen un creixement en la demanda turística dirigida cap a espais naturals. És el que se'n diu turisme rural. Cal dir que al País Valencià la demanda està francament frenada per falta d'infraestructures, serveis i activitats en

O-G-M-E-R

**La sombra
del delator**

Del
20
al
24
de
Octubre

LOTTOPAC

Recuerde: Lunes día del espectador

les comarques interiors. Es calcula en 20 milions/any el número de visites a parcs nacionals, parcs naturals, campaments i aules de natura a l'Estat Espanyol, i en un milió de visites/any al Parc Nacional de Doñana.

TURISME RURAL: MOTOR ECONÒMIC

El turisme rural necessita la conservació de l'entorn natural, perquè els seus valors són els que, precisament, es busquen. Si destruïm la naturalesa, destruïm la mateixa font de la demanda. Molts economistes han assenyalat el paper dinamitzador del turisme rural per a comarques d'economia deprimida, que no tenen alternativa de desenvolupament a

través del sector primari o secundari. El turisme rural pot ser un motor econòmic per impulsar sectors com la caça major, l'agricultura, la ramaderia, l'artesania, i els productes locals característics.

Una meta desitjada seria fixar els beneficis en la zona d'origen, amb la reconversió d'un grup d'habitants en petits empresaris turístics i la utilització de la major quantitat possible de mà d'obra local. A llarg termini, l'augment de la renda local atrauria joves que van emigrar.

El govern central i els autonòmics es mostren cada vegada més partidaris de potenciar aquest tipus de turisme. La Secretaria General de Turisme conce-

deix ajudes des de l'any 1984. Els Ministeris d'Educació, Obres Públiques i Agricultura posen en marxa un programa de recuperació de pobles abandonats. A través de la Llei d'Agricultura de Muntanya hi ha ajudes per a projectes de caràcter turístic o artesanal abordats per explotacions agràries, com a complement dels seus ingressos.

Els governs de Catalunya i el País Basc promocionen la "casa de pagès" o el "caserio" com a vida turística. Andalusia està realitzant programes de promoció del turisme rural en alguns espais naturals, com ara Cazorla i Grazalema.

No es tracta en absolut

d'haver descobert una panacea. Davant la possible falta de credibilitat d'aquest projecte, cal una primera actuació de l'administració que cree les bases del desenvolupament turístic, que han d'estar previstes en el Pla d'Ús i Gestió del parc natural.

En definitiva, el projecte de parc natural que UPV defensa per a la Tinença de Benifassà no és restrictiu, ni prioritàriament conservacionista. Es tracta d'afavorir la millora econòmica d'una comarca deprimida a partir dels seus propis recursos naturals.

AURELI FERRANDO
DIPUTAT D'UPV A
LES CORTS
VALENCIANES

BENICARLÓ CRÒNICA RECOMIENDA COMER

Mero a la sidra

2 rajas grandes de mero (1 1/2 kilos)

1 cebolla grande (200 gramos)

1 botella de sidra

30 gramos de mantequilla o margarina

1 cucharada sopera rasada de azúcar

1 plato con harina

1/2 litro de aceite para freír (sobrarà)
sal

Preparación

Lavar y secar el pescado. En una sartén amplia poner el aceite a calentar. Salar y rebozar en harina el mero, sacudiendo la que pueda sobrar y freirlo en tandas, sin que se ponga dorado (un par de minutos de cada lado). Ecurrirlo y reservarlo.

Pelar y cortar la cebolla en rodajas muy finas y cocerla en un cazo con agua hirviendo, durante unos

ocho minutos. Ecurrirla. En otro cazo poner la mantequilla a derretir; cuando esté líquida añadirle la cebolla, salarla ligeramente y espolvorearla con el azúcar. A fuego muy lento dejar que se dore, dándole vueltas de cuando en cuando.

Colocar el pescado en una fuente de barro, porcelana o cristal, resistente al horno. Poner la cebolla entremedias del pesca-

do y rociar todo con la sidra de manera que quede cubierto el fondo, pero que no haya demasiado líquido (más o menos 1/2 litro).

Meter en el horno, previamente calentado, primero cinco minutos con el fuego sólo abajo y después 10 minutos a gratinar, hasta que dore ligeramente.

Servir en la misma fuente.

Frankfurt - Bar Los gemelos

Hernán Cortés, 40 - Tel. 47 43 85
BENICARLO

Pub 10

Cristo del Mar, 8

Tu lugar de reunión

Academia de Inglés

C/. Juan XXIII, 2 bajos

BENICARLO

Tel. 47 06 63

Acabar amb la il·lusió?

És lamentable. La situació en què es troba, actualment, la seu de l'A. C. Alambor al Casal Municipal, sembla una barraca: un quartet que deu fer uns 9 metres quadrats, on pràcticament no hi cap res. Ni tan sols la Junta. Però, aquesta limitació d'espai no deixa de ser el més greu. Ara quan vénen les pluges comencen a fer acte de presència les goteres. Aquestes goteres, que ja fa temps que hi són, han provocat la solcida del sostre. A grans clapes va caent el morter i, ara, ja es veuen les rajoles.

Encara n'hi ha més. Una part important del material i arxiu s'ha fet malbé. Hem sofert algunes pèrdues que, per al nostre patrimoni i modesta economia, resulten considerables. A aquest pas tot el treball fet se n'anirà en orris.

Aquest greu problema encara irrita més, quan es comprova, que alguns quartets, amb molta més

amplitud, estan infrautilitzats. És a dir, algunes entitats no en fan cap ús, i d'altres, amb ganes de fer coses, no tenen opció a accedir-hi o a millorar les condicions.

El Casal Municipal ha entrat en un procés de degradació. Inaugurat que fou l'any 1983, només fa sis anys, necessita ara més

que mai, una decidida atenció, tant pel que fa al manteniment com a l'orientació que és menester donar-li. Tot això si volem una veritable participació ciutadana.

És penós veure com per deixadesa, manca de racionalització i infraestructura, les entitats d'aquest poble es troben entrebancades.

És peremptori, doncs, dotar d'operativitat aquesta Casa de la Cultura si volem que Benicarló s'expressi mitjançant les diverses entitats i no caiguen en el desànim.

L'A. CULTURA
ALAMBOR

<h2>Programacion y Servicios</h2> <h3>Programacion y Servicios</h3> <p>Asesores informaticos</p>	
<p>Estamos especializados en <u>soluciones informáticas</u> para PYMEs. Nuestros programas de gestion contable y comercial resolverán sus problemas de contabilidad, libros registro IVA, facturacion, control de stocks y muchos otros procesos comerciales.</p>	
<p>Si dispone de un ordenador PC compatible y no consigue obtener el máximo rendimiento de él, llámenos. Le ofrecemos una garantia de funcionamiento de los programas de 1 año, así como nuestro servicio de mantenimiento y apoyo.</p>	
<p>No lo dude, venga a visitarnos o llámenos al telefono (964) 47 55 80. Le haremos una demostracion en su propio ordenador o en nuestras oficinas. Sin ningun tipo de compromiso.</p>	
<p>Oficinas :</p>	<p>C/Grac, 20 Bajos Dcha Benicarló Tlf. (964) 47 55 80</p>
<p>Agente en Castellón :</p>	<p>Benjamin Pitarch Bernad Tlf. (964) 230436</p>

Corts Valencianes - Grup Parlamentari Mixt

A LA MESA DE LES CORTS VALENCIANES

Aureli Ferrando i Múria, Diputat d'Unitat del Poble Valencià, pertanyent al Grup Parlamentari Mixt, a l'empar del que disposa l'article 50 i següents del Reglament de les Corts Valencianes, presenta la següent Proposició no de Llei.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Tinença de Benifassà, subcomarca del Baix Maestrat, és, potser, la zona amb major cobertura forestal del País Valencià, amb extensos boscos de carrasques i roures, essent important també la gran varietat d'espècies, algunes d'elles endèmiques, i l'existència de formacions i associacions vegetals no gaire abundants a les nostres terres. Podríem citar el grèvol, el teix, i moltes altres.

Els valors ecològics de la Tinença respecte a la fauna són també molt importants. Caldria destacar la presència de més de cent espècies nidificants d'aus, entre les quals es troben la majoria dels rapinyaires. Els mamífers també es troben ben representats. Tots els carnívors presents al País Valencià, llevat de la llúdria, s'hi troben, essent remarcable la presència de la cabra salvatge (la reserva nacional de caça dels ports de Tortosa i Beseit afecta, en part, les terres de la Tinença).

La zona ofereix importants valors paisatgístics.

El Barranc del Salt, el riu Cervol, la Serra del Turmell, el Montnegrell, el Barranc dels Prats, en són bons exemples.

Tampoc no podem oblidar les restes històriques i culturals. El Monestir de Santa Maria de Benifassà, d'estil romànic i amb un bell claustre, fou el primer monestir del País Valencià. Destaquen també les pintures romàniques de l'església de Vallibona. Entre les abundants restes arqueològiques esmentem pintures rupestres i poblats de l'Edat de Bronze i d'època ibèrica.

Ara bé, la Tinença és un territori que pateix dos fenòmens que produeixen un canvi important en la vida de la comarca. Per una part, la depressió econòmica, causa i conseqüència alhora del despoblament i l'emigració dels sectors juvenils i productius. D'una altra banda, la ciutat està envaint acceleradament el camp. Cada any allò que anomenem turisme de muntanya és més important: construccions de segones residències, caçadors, excursionis-

tes. Per tant, es fa necessària una normativa legal que pugui garantir l'ordenació del territori, i que planifiqui la construcció de segones residències i el turisme. Cal ordenar el territori pel turisme, i també, de cara a la resta d'activitats econòmiques de la zona, per propiciar una millora econòmica.

Les actuals reaccions negatives o desconfiades dels ajuntaments de la Tinença davant la possible proposta de declaració de la zona com a Parc Natural, són, n'estem segurs, producte d'una gran desinformació sobre el contingut real del projecte. Fins ara, la gent de la Tinença només ha conegut inconcrecions i rumors que en absolut expliquen el profund objectiu del projecte de Parc Natural: posar les bases per possibilitar un reviscolament socio-econòmic de la zona a partir dels seus propis recursos naturals. I a mesura que vagen comprenent aquestes intencions, l'acceptació del projecte entre els seus habitants serà total.

Donat que el Govern

Valencià no ha fet encara efectiu el seu compromís de declarar la Tinença de Benifassà, Parc Natural durant la primavera de 1988, presente la següent

PROPOSICIÓ NO DE LLEI

1.- Que el Govern de la Generalitat Valenciana declare Parc Natural la subcomarca de la Tinença de Benifassà (amb una extensió aproximada de 440 km²).

2.- Que el Govern Valencià tinga en compte tres grans objectius en la gestió del futur Parc Natural de la Tinença:

a.- Conservar i restaurar el medi natural.

b.- Crear una alternativa de desenrotllament socio-econòmic per a la comarca, compatible amb l'objectiu anterior.

c.- Satisfer la demanda urbana d'espais naturals per a esbargiment i turisme compatible amb la protecció del medi.

València, 5 de setembre de 1988.

AURELI FERRANDO I MÚRIA

UNIVERSITAT POPULAR

AJUNTAMENT

BENICARLÓ

EDUCACIÓ PERMANENT D'ADULTS (EPA)

CURSOS D'INICIACIÓ

OCTUBRE - DESEMBRE

PROMOCIÓ DE LA SALUT	Dimecres i Dilluns de 19 a 20'30 h.	CENTRE DE SALUT
IOGA	Dilluns i Dijous de 19'30 a 21 h.	GIMNÀS F.P.
PERIODISME	Dilluns i Dimecres de 19'30 a 21 h.	CASAL MUNICIPAL
RÀDIO	Dilluns i Dimecres de 21 a 22 h.	BENICARLÓ RÀDIO
ECOLOGIA	Dimarts i Dijous de 19'30 a 21 h.	CASAL MUNICIPAL
TEATRE (a partir del 18 d'octubre) ...	Dimarts i Dijous de 20'30 a 22'30 h.	ARTE Y ENSAYO
VALENCIÀ	Dilluns i Divendres de 7'30 a 9 h.	CASAL MUNICIPAL
MODELATGE	Dilluns i Dimecres de 19 a 21 h.	ESTUDI AVGDA. MAGALLANES, 4
CERÀMICA	Dimarts i Dijous de 19 a 21 h.	INSTITUT DE B.U.P.
HISTÒRIA DEL MAESTRAT	Dimarts i Dijous de 19'30 a 21 h.	C. MARQUÉS DE BENICARLÓ
DIBUIX (Tècnic i Artístic)	Dimarts i Dijous de 19 a 21 h.	CENTRE F.P.
ANGLÈS	Dimarts i Dijous de 15'30 a 17 h.	C. MARQUÉS DE BENICARLÓ
GASTRONOMIA	Dimecres i Divendres de 15'30 a 17'30 h.	CENTRE SOCIAL

**MATRICULACIÓ DEL 6 AL 24 D'OCTUBRE
A L'AJUNTAMENT DE BENICARLÓ DE 13 A 15 H.**

El preu de cada curs d'iniciació és de 500 pessetes i
les classes començaran el dilluns 24 d'octubre,
essent el nombre de plaçes limitades.

Informació: Ajuntament de Benicarló, Negociat de
Participació ciutadana, Telf. 47.00.50

Actes de 9 d'octubre

Durant el cap de setmana d'ara fa dues setmanes a Benicarló i organitzat per l'Associació Cultural Alambor conjuntament amb l'ajuntament se van celebrar un seguit d'actes commemoratius de la festa nacional dels valencians, el nou d'octubre, que enguany s'ha vist acompanyada pel 750 Aniversari de l'entrada del rei Jaume I a la ciutat de València.

Aquests actes van començar amb una conferència a càrrec de Toni Royo, membre d'Acció Cultural, sobre la significació real d'aquest 750 Aniversari i de tot allò que envolta a aquesta commemoració des d'un punt de vista d'esquerres i nacionalista. També va haver-hi una interessant exposició anomenada "10 anys d'Acció Cultural" on a base de plafons es mostrava una dècada de treball per la cultura i la llengua del País Valencià.

A més a més van haver-hi altres actes com l'actuació als jardins de l'ajuntament de grups de danses i dolçainers i coincidint amb la resta de País es van

encendre 10 fogueres a la costa, sent unes més de les 750 que van calar foc per tota la nostra costa al temps que les campanes tocaven al vol.

Per finalitzar en aquests actes durant la setmana passada al Casal Municipal va haver-hi un cicle de projeccions de pel·lícules en video amb títols com: "La dona de vermell", "El factor humà", "L'escot", etc.

ASSOCIACIÓ
CULTURAL ALAMBOR

AUTOMECANICA

NARRO-VALLE, C.B.

Virgen de Montserrat, 17 - Tel. 47 42 03 -

*Abierto
todo el sábado*

BENICARLO

La protección de la Naturaleza en Castelló (I)

En el espacio de cuatro meses, la conservación de la Naturaleza ha sido objeto de gran actividad política en nuestra Comunidad al declararse cinco parajes naturales mediante aplicación de la Ley correspondiente, aprobada en Junio, y presentar UPV una propuesta no de ley para que la Tinença de Benifassà sea declarada Parque Natural, mientras el CDS pide que la Serra de les Santes se convierta en Paraje Natural, la situación exige, a mi juicio, un debate sobre el presente y el futuro de los Espacios Naturales de Castelló, necesario porque no existen criterios generales que definan una estrategia de protección. Centraré el tema en las comarcas interiores, cuya problemática es menos conocida que la del litoral.

Castelló: una gran "reserva" natural y cultural

Si por Espacios Naturales entendemos aquellas áreas donde predomina una vegetación y una fauna autóctonas poco explotadas; Castelló puede considerarse un territorio privilegiado aunque, paradójicamente, cuente únicamente con dos espacios protegidos (Columbretes y marjal de Cabanes). La extensión de su masa forestal, la superficie que

aun ocupan carrascales, robledales y alcornocales, excelentes testigos del bosque original, la abundancia de plantas propias de ambientes europeos y una larga lista de endemismos, singularizan a Castelló. La diversidad de su fauna responde a esta riqueza forestal, destacando una abundancia de aves rapaces difícil de encontrar en la fa-

chada mediterránea de la Península Ibérica.

Si al concepto de Espacio Natural añadimos la obra humana preindustrial (arqueología, monumentos, arquitectura e infraestructuras rurales tradicionales) como parte integrante del paisaje, encontraremos excepcionales muestras en Els Ports, Tinença de Benifassà, Alt

Maestrat, etc. Lo mismo ocurre con tradiciones culturales, muchas de ellas medievales, que permanecen vivas a pesar del dramático despoblamiento.

La Tinença de Benifassà, el macizo de Penyagolosa, Alt Millars, Alt Palància y Serra Espadà son ejemplos de valiosos espacios naturales que están sufriendo numerosos y a veces graves impactos ambientales. Incendios forestales extensos y la consiguiente erosión, urbanizaciones destructivas del paisaje y del medio, contaminación atmosférica, prácticas forestales abusivas, excesiva presión cinegética, persecución de especies protegidas, abandono total del patrimonio cultural, forman parte de una larga lista de atentados. Los que aceptan, irresponsablemente, tal cantidad de destrucción están corto espacio de tiempo, suelen argumentar que "este es el precio del progreso". Por el contrario, yo opino que es el resultado de un gran vacío: esa política rural y medioambiental inexistente que debió y debería remodelar la tendencia a la colonización del campo por la ciudad en favor de aquel.

ENRIQUE ERRANDO

Miembro del Grupo de estudio de las rapaces

**LONDON
PUB**

Cristo del Mar, 28
BENICARLO

CREPAMAIÀ

**FREDERIC ZÜRCHER
LAURENT GIROT**

C/ Juan XXIII, s/n. - Tel. 47 42 56 - **BENICARLO**

Ara que aquesta revista compleix el seu número 100, el mussol amb certa nostàlgia, i un xic de decepció, pense en tot allò positiu i negatiu que ha envoltat a Benicarló Crònica des del seu naixement i que ha fet que setmanarera setmana durant mesos

Hem d'anar més lluny...

aquesta secció i d'altres, hagin configurat, donant-li una personalitat ben definida, una revista lloada per alguns i criticada per altres amb vida pròpia.

També és temps d'auto-crítica i el mussol no vole d'ella i des del seu retir tranquil al forat d'un arbre en plena muntanya ha volgut al llarg d'aquests mesos que les persones que llegiem poc a poc anaren prenent consciència de certes qüestions, problemes, accions, activitats,..., que

són el pa de cada dia d'una ciutat com Benicarló i al mateix temps buscar solucions, però sempre des d'una posició d'humor sà. Aquesta tasca l'ha feta unes vegades bé i d'altres malament però sense cap mala intenció.

Malgrat tot, després de tants anys volant per les pàgines del B.C. el mussol està cansat i desil·lusionat perquè aquesta revista no ha collat com ho han fet altres publicacions comarcals com el Vinaròs, el Mig-

jorn,... i dia rera dia els mateixos problemes històrics de totes les revistes d'aquest poble, han dificultat el millorament del B.C.

Per això ara que és temporada de caça, sobretot de barraca on la tecnologia ha substituït als reclams animals, al mussol li entren desitjos d'emprendre el vol seguint la cançó de Lluís Llach: «hem d'anar més lluny, més lluny dels arbres caiguts que ara ens empresonen...!»

La Poesia Benicarlanda s'imposa

Si fa uns mesos el nostre company Josep Igual guanyava el premi "Roís de Corella" dels "Ciutat de València", que per cert molt prompte veurà la llum, ara un altre col·laborador de BENICARLÓ CRÒNICA, Manuel García i Grau ha quedat segon a

l'altre gran premi literari del País Valencià, el "Vicent Andrés Estellés" dels Premis d'Octubre, el llibre serà editat per l'editorial 3 i 4. Definitivament els poetes benicarlandos s'imposen a tot arreu.

J.M.S.

vicent's beer

Pub
Cerveceria
Vicente Noguera

Hernán Cortés, 25
BENICARLO

hernán cortés, 25. benicarló

Bar
Milord

Hernán Cortés, 44
Tel. 47 10 19
BENICARLO

L'Ermita de Sant Gregori de Benicarló (i III)

La Romeria

A quantes persones benicarlandes hem entrevistades totes han coincidit que l'activitat predominantment popular de l'ermita s'ha limitat fonamentalment a la romeria del dia nou de maig, festivitat del sant i consistia en la tradicional processó que sortia entre vuit i nou del matí de l'església parroquial de Sant Bartomeu amb el sant a la peanya, a les espatlles dels romers, seguit de la banda de música, clero, corporació municipal i el poble. Aquesta romeria arribava fins la intersecció del camí Mallols-Alcalà que era aleshores l'entrada del poble; aquí parava la música, molta gent prenia tartanes i carros per anar a l'ermita, la resta de la romeria seguia la processó resant el rosari. Una vegada a l'ermitori es celebrava la santa missa a l'interior de la capella. Finalitzat aquest acte litúrgic el capellà, posat el roquet i l'estola, sortia de l'església acompanyat de l'escolanet que portava l'hisop, i seguits de la corporació municipal i el poble, procedia, enfront de la creu ubicada a l'exterior, a la benedicció dels camps de conreu.

Un cop finalitzat l'acte litúrgic s'inaugurava la venda en les diverses para-

des de firaires que en boca d'alguns, es traïen el dia.

A les dotze tornava la romeria amb el clero i la corporació municipal, mentre molta gent s'hi quedava. Uns altres anaven a la tarda.

Entre els objectes obligats de compra, per a la mainada, piloteta massissa amb veta de goma i pistoleta d'aigua; per als adults, massapà; i per a la joventut, gent fadrina sobretot, era un dia especial, era una continuació de la Pasqua de Resurrecció i de Sant Vicent Ferrer; si el dia de Pasqua les xiques

pagaven el berenar als xics, el dia de Sant Gregori els xics pagaven la "paperina" a les xiques. Paperina que tradicionalment ha estat de confits però que se'n venien ja durant el primer terç d'aquest segle amb confits, fruita ensucrada, bombons i caramels, conjuntament.

En més d'una ocasió l'origen d'un festeig i ulterior casori arranca de la mà de Sant Gregori. Ens diu el poeta local:

"Avui he fet un traguert perquè volia decidir-me A penes t'aguantes dret, però corre!

/què vols dir-me?

No faces

/tanta pamplina resulta que et vull tant que et dono

/esta paperina perquè et vages

/endolçant

Conseqüència

/d'eixe dia

avui ja són matrimoni van passar per vicaria de testimoni,

/Sant Gregori".

Després de la guerra, la commemoració del dia de Sant Gregori va evolucionar. L'any 1939, essent alcalde D. Manuel Ruiz es posa de relleu la fi de l'enfrontament bèl·lic i la recuperació de la festa en el

REVESTIMIENTOS
PAMESA
PAVIMENTOS

PAMESA

Distribuidor exclusivo
para Castellón Norte

SUMABE

Carretera Cáliz, 4 - Tel. 47 30 14
BENICARLO

seu conjunt. Es fa una crida a la moral i als bons actes que s'han de distingir dels darrers anys. La festa decau a la fi dels seixanta i començament dels setanta, entre altres raons per la supressió de la festa local i el seu trasllat al proper diumenge. És a partir dels vuitanta, el nou relançament de festa gregoriana. S'incorpora com a novetat l'inici festiu el dia de la vespra de la festivitat, amb campanes al vol, cercavila de l'Associació Musical de Benicarló. A la nit a les onze revetlla popular a les immediacions de l'ermita.

L'endemà com a novetat, membres de l'Associació dels Amics de Sant Gregori lliuren paperina de confits i de romer a tots els pelegrins.

Posteriorment l'A.A. St. G. organitza les paelles d'arròs en els paellers de l'ermitori, fins a les dues de la tarda quan la gent s'acosta i espera amb el seu plat i forquilla el sa-

borós i suculent arròs campestre.

Allà al tard, una mica abans de les set, es prepara la baixada de la romeria, sense clero ni corporació municipal, que descendirà pel mateix itinerari fins arribar a l'església parroquial de Sant Bertomeu, on la nova imatge roman-drà a l'altar de la Mare de Déu del Roser, acompanyant als sants Abdó i Senent, fins l'any vinent.

*** **

Addenda

L'Associació dels Amics de Sant Gregori de Benicarló, -el Cor de la festa- ha finançat en l'actualitat, a costa de la seua suor i de les seues il·lusions les obres de restauració de l'interior de la capella de l'ermitori; però d'aquesta associació, de les seues activitats, així com del seu impacte en la nova diada gregoriana en departirem en capítol a part.

MARCEL·LÍ PIÑANA EDO

Artesanías - Regalos - Listas Boda

Pº Marítimo, 7 - Tel. 47 07 03 - BENICARLO

SEBASTIÁ

SEBASTIA - MOLINER, S. L.

ACRISTALACION DE OBRAS
 INSTALACIONES COMERCIALES DE SEGURIDAD
 VIDRIOS AISLANTES CLIMALIT Y VICLINA
 VIDRIOS Y ESPEJOS DE TODAS CLASES
 TALLER DE MANUFACTURA DEL VIDRIO

AVDA MAGALLANES, 157 - TEL. 47 12 12

BENICARLO

ANY BIXEST

Setembre

Dia 27

Avui resulta que l'atleta canadenc **Ben Johnson** ha donat positiu en el control antidoping als Jocs Olímpics de Seul, després d'haver guanyat la medalla d'or i haver fet un temps fora de sèrie a la prova dels 100 metres lliures. Hi ha qui s'ha esquinçat els vestits davant el positiu de l'atleta canadenc i li ha dit de tot, des de traïdor per amunt. Crec que no n'hi per tant, avui en dia fins i tot els jocs olímpics són contraris a l'esperit olímpic, allò que l'important és participar no s'ho creu ningú, en qualsevol competició esportiva estan en joc interessos de tot tipus, especialment polítics i econòmics. **Ben Johnson** ha estat únicament una víctima d'aquest mercantilisme que s'ha apoderat del món de l'esport, són pocs els atletes d'èlite que no siguin producte d'una preparació per a fer-los superar els límits de l'ésser humà. Per a mi **Ben Johnson** ha tornat a baixar al terreny dels sim-

ples mortals, per un dia va ésser igual als déus, va pujar a l'Olimp però fou expulsat, ara té tota la grandesa dels herois de les tragèdies gregues.

Octubre

Dia 5

U.P.V. ha contestat a un comentari que jo vaig fer des d'aquesta secció, això ho han pogut fer perquè hi ha gent en aquest partit que sap escriure, això no passa a tots els partits.

Dia 6

Avui comencen els actes que s'organitzen al voltant de la gran festa literària dels Premis d'Octubre. Aquest any **Eliseu Climent** ha aconseguit que una gran quantitat d'institucions d'arreu els Països Catalans bequen escriptors per tal de participar en l'Encontre d'Escriptors: Narratives Contemporànies. Crítica i Creació. Un dels becats sóc jo, la beca és dels Serveis Territorials de Cultura, Educació i Ciència de Castelló. De bon matí agafo el tren en

direcció a València, tot de nostàlgies em vénen al pensament, ¡quantes vegades he fet aquest viatge els meus anys d'estudiant! avui ja no comparteixo el viatge amb els meus companys d'estudis, sinó amb alguns ex-alumnes que ara estudien a València. El Cap i Casal està celebrant el 750 aniversari de la seva fundació, cap signe d'identitat ens el recorda, als balcons dominen les banderes estatals sobre les comunitàries, però no veiem cap ensenya de les que portava el rei Jaume, l'Ajuntament ha optat per unes banderes blanques amb l'efigie del conqueridor, aquesta ciutat continua tan coenta com sempre.

Dinem al restaurant del Rialto, el local on són ubicades la Filmoteca Valenciana i el Centre Dramàtic de la Generalitat, l'aire condicionat fa estralls a la nostra gola. Allí conec **Gisela Pou** una simpàtica i bonica noia del Vallès que prompte editarà la seua

primera novel·la a la col·lecció jove de 3 i 4. A la tarda trobo un amic de tota la vida, **Rafael Molina** un xic de Benicarló que treballa ja fa molts anys de professor a Balaguer, l'encontre inesperat ens produeix una gran alegria, amb ell anaven **Eduard Ribas** i **Víctor Cocurull**. Tots cinc constituïm una divertida i inseparable colla, animats naturalment per Rafel que no perd mai el seu sentit de l'humor. Obre l'encontre l'escriptor portuguès **Eduardo Lourenço**, després la primera taula rodona: «La perspectiva creativa», no hi són presents dos dels escriptors anunciats **Josep Piera** i **Jaume Fuster**, el primer per greu malaltia seua, l'altre per greu malaltia de la seua muller l'escriptora **Mª Antònia Oliver**. Participa **Joan M. Monjo** i l'escriptora alemanya **Bettina Blumenberg**. A la nit presentació de la col·lecció «Narratives 3 i 4». Allí saludem vells amics i fem noves coneixences.

J.M.S.

El Lancia Y-10 gusta a la gente de hoy. Agil en ciudad, potente en carretera, siempre elegante y exclusivo. El Lancia Y-10 ha cambiado la actual concepción del automóvil de prestigio.

LA DIFERENCIA DE VIAJAR EN LANCIA
Véanos en Auto-Vito

Ctra. Valencia-Barcelona Km. 134,7
ó llámenos al Tel. 47 47 03 - **BENICARLO**

RENAULT

AUTOCA, S.L.
SABADO MAÑANA ABIERTO

R-18 GTD FAM.	CS-J
R-11	CS-K
R-6 TL	CS-F
PEUGEOT 505 SRD	CS-I
SEAT-TRANS	CS-K
R-5	CS-M
R-12 TS	CS-F
CITROËN C-15 DIESEL	CS-M
CITROËN BX-DIESEL	CS-M
DYANE 6	CS-I
FORD - F	B-EV
FORD - ORION	CS-L
R-4 FSA	CS-I
R-18 GTD	CS-L
R-18 GTD	CS-K

Tel. 47 11 50 - 12580 BENICARLO

AUTOVINA S/A

TELF. 471950 - BENICARLO

su concesionario PEUGEOT TALBOT

Peugeot 205 GR	CS-O
Peugeot 205 SRD	CS-M
Peugeot 205 SRD	CS-N
Talbot Horizon GTD	CS-N
Renault 4 TL	CS-M
Renault 5 GTL	CS-I
Ford Escort 1.6	B-EZ
Renault 6 GTL	V-AP

Auto Esteller, S.L.

Audi

Avenida Magallanes, 1
12580 Benicarló
Castellón

Ctra. Nacional 340, Km. 141,5
12500 Vinaròs
Castellón

Panda Marbella	CS-J
VW Classic	CS-N
VW Santana	T-N
Renault 11 TXE	CS-M
Renault 14 GTS	CS-K
Peugeot 505 SRD	CS-J
Peugeot 205 SR	CS-L
Talbot Horizon GLD	CS-K
Citroën CX-GTI	CS-I
Ford Granada	CS-I
Ford Fiesta	CS-F

GARANTIA 1 AÑO

TOYOTA

YAMAHA

LT-3MC-0107975-87BK

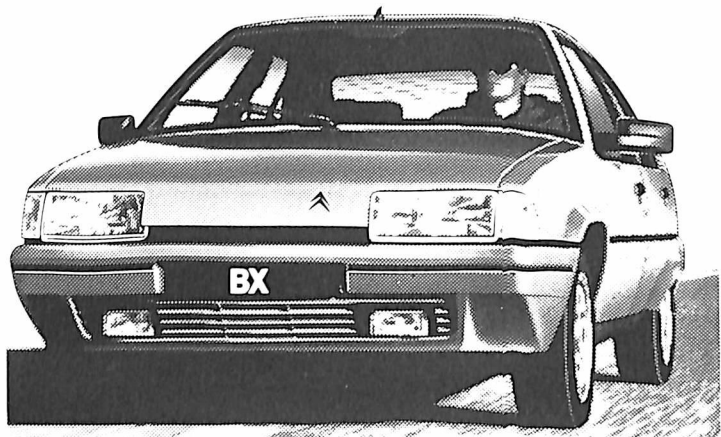
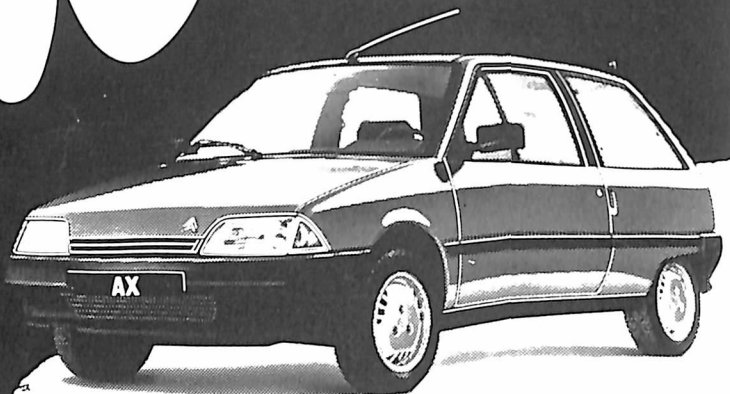
ROCAUTO

Avda. Magallanes, 102
Tels. 47 23 56 y 47 09 42
12580 BENICARLO

SOLO HASTA EL 31 DE OCTUBRE
EN LA RED CITROËN

100.000

PESETAS

Ahorrese 100.000 pesetas en la compra de su nuevo Citroën gasolina (90.000 pesetas vehiculos industriales gasolina), si lo financia a 2, 3 o 4 años a través de la Entidad de Financiación de Citroën, con una entrada de sólo el 10%

Condiciones excepcionales al contado
Aproveche esta magnífica oportunidad para comprar su nuevo Citroën

Talleres FUENTES

Agencia Oficial CITROËN

Nacional 340 - Km. 135'400
Tel. 47 17 41 - BENICARLO